

HATÁR GYŐZŐ

Nótafaragók

(Ha bárki az alábbi légből kapott történetben magára ismer, úgy az a [soha-nem-alvó ördöghöz mindenben hasonló] véletlen műve, ill. a véletlenek összejátéka, és nemcsak hogy minden alapot nélkülöz, de nincs az az alap, amelyet ne nélkülözne.)

Ikrándhy Péter, számba véve életét, mindennel meg volt elégedve, csak egyvalamivel nem. Bánta, hogy nem választott más anyát, más apát, más hazát, más feleséget; más mesterséget s egy jobb kort, hogy élt volna akkor és ne most. Vagyis – megbékélve a világgal és jámboran mosolyogva ugyan: olykor szeretett volna kibújni a bőréből.

Az ostobája – lévén amaz emberek egyike, akik nem elég okosak ahhoz, hogy belássák, milyen buták ☞ akik nem tudják, milyen jó dolguk volt, mielőtt a Vasszűz szegekkel-kivert szoknya-ajtaja testükre rácsukódott.

Nem mintha anyja nem lett volna hozzá hűséges. Mert az anyák hűtlenek csak az apákkal lehetnek, a fiukkal nem; ha egyszer elkezdik megszülni őket, menet közben nem csalhatják meg egy másik fiúval – hogy teszem másikat szülnék: akkor már azt kell megszülniük, amelyikbe befogtak. Így hát ☞ az anyák, ha akarnak se lehetnek hűtlenek fiaikhoz.

A hazát úgy csípte fel, végeladáskor, amikor már a java-haza elfogyott, s neki be kellett érnie a maradék Szlavljániával: nagy film- és nótaipara volt, ír-angol, skót, héber, svéd, kikuju és gunga-gunga nótákat vettek filmre, ill. filmeket nótásítottak meg. Erdősegekben tömött sorokban állt a nótafaiskola, nagy táncos uzsonnadélutánokat rendeztek, idegenforgalmi kirándulókat a terebélyes nótafák alatt, s annyi volt (nóta is, kiránduló is), hogy exportra is jutott.

Felesége imádkozta. Mert Mildred mindig visszatért hozzá és apróra elmondta, kivel-hogyan, ő, mit-csinált-mit-nem s kik-hogyan, vele, mit-csináltak-mit-nem; majd befűzte a keskenyfilmet és levetítette: férjének is csorogjon a nyála, ne csak neki ☞ ilyen a jó feleség, mindent hazahord a fészkebe, mert bálványozza férjét (csupa-csüd-csüpa-szegy, tohonya nő volt, toronytetőjén örökcsurgó mézmosollyal).

A kor persze csak közelnézetből volt olyan cefet-rossz, amilyenek Ikrándhy Péter hitte; mert az újjászületések láncának az elején tartva és mitsem emlékezve előző, rohadtnál-rohadtabb testetöltéseire, Péter nem tudta, hogy minden *kor* mindenkor milyen cefet-rossz tud lenni a magafajta nótarendezőhöz, ha meglakjuk – és benne élünk.

*

Pedig mint nótafaragónak – és úgy is mint nótafaragónak – Ikrándhy Péternek voltak szép sikerei. Nótafái fel-feltűntek a nótafa-kiállítási üvegszekrények alatt s meg-megnyeregette a Faragók Céhének Kisdíját. Faragott nótaí közszájon fogotak s nem egy nótaékes anyaméh-szőkevény az ő dallamvilágának csiperkeszaggatóival tépte csipkésre szíve-tésztaját – és sírta ki korhelyleves szagú bánatát.

Megvolt mindene: öngyilkossági gondolatai, hogy azokkal olyankor foglalkozzék, amikor jobb dolga nincs; két autója, két hűtőszekrénye, két lakása és hozzá lelkének két-lakisága – hogy kis szeretői és alkalmi titkos édesei semmiben hiányt ne szenvedjenek;

hiányérzet ellen (Maribu-címkés) sok doboz marijuánás cigije és Mari-bú felejtőnek fecskendője, hogy a „nehezét” azzal adja be – de combján már az utolsó szurkálások nyoma is behegedt és Péter azt is elfelejtette, hova hányta el a pravaszt. Kivált egy-egy siker-hullám után volt úgy vele, hogy úgy érezte, az ő szabályos, átlag, földlakó kivert-kutyaságán már semmi szir-szer nem segít (ő már ilyen halandólagosan gondolkozott).

*

Mégis, hiszük-nem hiszük, halandóságában amilyen nyomorult volt, Ikrándhy Péternek is akadt irigye, irigysége kövérjén halálos ellenséggé felesküdt – és nagyra nevelt gonoszakarója, bizonyos Ökrendhy Pál nevezetű – szép és országos hírvő nótafaszerző múlttal a háta mögött.

Ökrendhy Pál úgy gyűlölködött, ahogy más lélegzik ☞ amire nincs magyarázata. Mert nem magyarázat az, hogy Ö. P. a műfilmnótaszerzés egyetlen Kalapácsos Gyilkos családjából származott: a nagyapja volt ez a Felmutatható – a szerencsétlen fiatalon felkészítették egy undok, vén házártsos feleség eleven keresztjére s így lett családirtó (a satrafa-feleség hagyományá vált): az oldalági szemtanúk e családirtás közben szív-szélhűdést kaptak s így azután még az is jobblétre szenderült, aki szívesen elhalasztotta volna. Nem is lett volna Ö. Pálból senki-semmi ha (pólyájában) a vérengzésből idejekorán ki nem csempészik s meg nem találják apját. S igaz, hogy e vérségi felmenője (édesapukája) kicsempészett Talált Gyerekként kezelte, de ebből még sem terheltséget, sem hajlamosított gonoszra-való-restséget nem lehet kiolvasni: Pál büszkén állíthatta – akárcsak a világtéremtő istenség, akit a kutya se teremtett – és állította is, hogy ☞ nem örökölte, hanem önfertőzéses ő-önnemzéssel kapta-szerzte ama nemeslelkűséget, mely hogy lényét elönté, minden reklám-prospektusában írva állt.

S jóllehet mind a ketten a fészkes fenében laktak, az isten más-más háta mögött, Pál kora hajnalban kelt, csak hogy odavillamosozhasson és megleshesse gyűlölete tárgyát. S bizony valahányszor Ikrándhy Péter a filmnótagyárba ment, őt a faragóműhelybe menet meg-meglesegette Ökrendhy Pál és ha senki sem volt a közelben, félhangosan még meg is magyarázta magának, miért nem szenvedheti ő, Pál, a maga Péterét – mint aki égbe kiált és igazságot követel:

– Ott megy a Szerencsefi, ott slattyog-battyog a lúdtalpú, a másik (rövidebb) lábát maga után húzva... fogadni mernék, a luxus zergebőr topánjában, bévül hatujjú a lelkem. Hatujjúságban szenved és attól fél, hogy tíz ujjal mutatnak rá, a rondájára. Luxus-kulipintyóban lakik, majdhogynem villapalotában, igenis abban, hiszen hátulnézetből tisztára palota (ahol nem látja senki – erre gondosan ügyel), míg mások kénytelenek beérni azzal a töpörödött sikátorházzal kinn a sötét pocsában, ahol e jómadár se jár, mely háznak a magamfajta hólyagok hogy miféle kamatos törlesztését nyögik, annak csak én vagyok a tudója. Ott megy, ott slattyog-mattyog-battyog a csámpás, őt ötször is behívják, míg engem négyszer, nótázásra-filmfelvételtre: övé a főszám, a csúrdöngölő, én meg örüljek, ha csárdásig felvihetem. Azt hiszi, kinéz neki az aranylemezt, amilyen felfuvalkodott a kisangyalom s igaz is, mintha valaki jóemberem említette volna. Hirdetik a városi aranylemezületben. Hogy lesz. Neki. No de azt adja meg a jóisten, nem éri meg a reggelt: az a tömpe orra úgy még beverve nem volt, ahogy akkor lesz, hogy a tarkóján kandikál kifelé az orrlyuka s az orra meg a háta púpján...

*

Ha Ikrándhy Péter a gyár nótafaműhelyébe menet történetesen oldalt bámult avagy önkéntelen madármozdulattal erre-arra forgatta a fejét, Ökrendhy Pál uccu be:

hol egy pornómagazinos boltmélyedésbe ugrott, hol odalapult és beleolvadt a pornópalánkba, mint aki irigységével árnyékként füstölög Péter élete mögött; mert már egészsznapos foglalkozásává lett, hogy szakmányba gyűlölje vetélytársát, a „sikeres” és „felkapott” pályatársat, a gyalázatost, a filmnótagyár folyosóin oly magabiztos pimaszériával grasszáló félnótás filmes- és címeres briggantinézer világcsalót.

S minekutána Pál elhatározta, hogy Péter világcsalásának véget vet, számolnia kellett a szlavlján őslakók önfejű más milyenségével is, akik túlhajtott máshogyanizmusukban nem nézik jó szemmel a szolgálati út megkerülését és az egyéni késelésnek-hazavágásnak-gyújtogatásnak-miszlikreszagatásnak s más, atrocitáti ve alkalmazott akcióknak ellene vannak. A szlavljánok persze már rég elfelejtették őslakos-nyelvüket és egykor oly vad, nemzeti reakcióikat. Ez alvajárók-országában mindenki ír-katolikus tolvajnyelven mondta a tolvaj-kor tolvajdivatszólamait a tolvajnótagyár zsebmetsző-folyosóin; de Ökrendhy Pál utálta gályatársát, merthogy olyan „befogadott” s annyira beleolvad az ország szalonkocsmáinak bársonyapéta-mintába, amit nem utolsó sorban beházasodásának köszönhet s ezt kivált utálton-irigyelte tőle, az őslakos feleséget (kit is „a vezérkurva” epithetonnal ruházott fel gyűlöleti legendáriumában, mert már valóságos mítoszt – undorlati rendszert épített); ha nem is látta, ki nem tud egy „vezérkurvát” elképzelni? Az illatárt, amely a nyomában jár...a nevét tudta csak s Mildredet, vgyiori képpel elébefintorogva – „Illatármánynak” becézte:

– Itt jön az Illatármány férje, pedig maga is rosszabb a görénynél... – Ezt és még sok egyebet s ha nem százszor, hát egyszer se. El-elmondta magában, magának, amikor a keresztfolyosón, megjavításra váró törött nótafával a kezében, Pálja elsuhant: – nem szenvedhetem. Még a szagát se: mérföld körben bűdösölöm, mint az elefántürüléket...

Péter minderről nem tudott. Sem arról, hogy őt pécézték ki, sem hogy ki pécézte ki gyűlölsége tárgyául; és amikor megérkeztek az évről-évre menetrendszerűen esedékes kószahírek a „listáról”, hogy (századmagával) őt is „arany nótafa” kitüntetésre fogják felterjeszteni (ami ingyen almáspitére jogosító jancsibankóval és éjszakai szerenád-dal jár) – Pál már előre megorrontotta és beindította az ellenpropaganda szélkelepét:

– Ezek is, no iszen, zsák a foltját. A szlavlján feleség a barátnejánál kijárja már, addig nem nyugszik a vezérkurvája. A szlavlján vezetőség a sok gyűgye ír-katolikus pampulájával már nyalton-nyal neki aláfele, kinyalja neki, csak odatartsa. Most majd kivezénylik a fizetett „rajongókat”, most majd feldördül a félkéz-taps, amilyen hangosan félkézzel tapsolni csak lehet, hogy lefényképezhessék a szerenádózó csürhéjét; de – azért üzemi újság, hogy lehozza. Egészoldalas kép a szokványos közvélemény-hamisításról. Kutyakomédia!

*

Kevés lélekbúvár tudja, hogy van egy fajtája a tudathasadásnak, amelyhez két tudat szükségeltetik – két ember kell.

Az egyik tudatban – (a Péterében) – nemcsak hogy nem tudatosodik, de még az eszmélet küszöbéig sem jut el, hogy a listán van-e vagy sem; hogy még-avagy már, jelölése meghiúsult-e avagy sem; felterjesztették-e századmagával és hogy egyáltalán a „számbajöhető” titkos irkalmányán szerepel-e?

A másik tudatban – (a Páléban) – „arany nótafás kitüntettnek” könyvelik el a gyűlölt Pétert még akkor is, ha a jelölés a nevéhez közel se járt. Az ő tudatában a gyalázatosság megesett, neki „le kell nyelnie a békát” s mint tudjuk, az ilyen béka a mellőzöttség dús táplálékán ökor-nagyságúra hívva, lenyelhetetlen gombóccá válik a Pálok torkán: már bizony az a végzetük, hogy a maguk Péterét lenyelhetetlen húskoloncként a torkukban hordják.

Márpedig akinek forralnivalója van, az megleli hozzá a bosszút, akit pedig felpiszkál a bosszúállás ördöge, az talál magának forralnivalót. Ökrendhy Pál ezzel a pétergombóccal kelt és azzal tért álmatlan nyugovóra. Megfeküdte a gyomrát ez a Péter; dült-fült, ha csak a „gané bitangja” népszerűségére gondolt. Lelki szemei előtt ezerszer lepergette rögeszmés képzelgése keskenyfilmjét: Péterék luxusvillája főemeletén kigyuladnak az örvénylő velencei csillárok és a pergolás erkélyen megjelenik a „vezérkurva”, selyempincsi péterke karján, hogy fogadja a péterkézők (péterrajongók) szerénádját; ez az elefánttőrülék pedig nem átalija, hogy előhossa és az üzemi fotóriportereknek odamutassa az Arany Nótafát, amelyet arra érdemesebbek elől elorozott. Mert a nótafacsigás piszokfráteriségnek nincs határa, ha beházasodott az uralkodó osztályba.

Egy ilyen egyszemélyes bosszú-ankét alkalmával jutott eszébe Pálnak, arralődörgeése során, valamelyik permanens ülésen, hogy legjobban a földet ettől a tetőtől úgy lehetne megszabadítani, ha... ha luxus-vityillóstul teszi. Felrobbantani nemigen tudja, mert gyutacshoz-trinitrotoluolhoz nem ért; de vásárolhatja az ír-katolikus bombaboltban kész pokolgépet időzítté utasítással s ha egyszer vendégnek meghívhatja magát, az öregisten se menti meg az Ikrándhy-házaspárt a levegőbe repüléstől, nótafástul-pereputtyostul, hajnali kakasszóra.

A következő hetekben Pál a tervelgetésnek élt.

Mézesetek voltak: jegyben járt egy pokolgéppel.

Még nem mert benyitni dallamosan csilingelő ódivatú ajtaján, de már kiszemelte a bombabolt kirakatában a legszebb vackorbombát. Egy alufóliás kirakati ágy párnáján szendergett és visszamosolygott.

Eközben rendesen eljárt meggratulálni áldozatát, ajtónyitásnál Péternek odartartotta a kilincset, nótáertekezleti felszólalásainál szájtáti odahallgatást mímelt; majd könnyes egyetértést komédiázva „testvérkémnek” nevezte, majd üzengetve „csókdosta az édes Mildred aranykacsóit” – és általában, kultiválni kezdte Ikrándhyékat.

Mint afféle örök-gazsuláló, aki váltig erre alapította életét-múltját-jövőjét, most felülmúlta önmagát. Csakhamar be kellett látnia, ha huzamosabb ideig így folytatja, vagy a heréje száll le, vagy kizáródásos sérvet kap; ezért a túlságig-vitelt beszüntetve, beérte azzal, hogy a gazsulatóriumot az Állandó Maximumra kapcsolja.

Nemsokára elérte, amit akart. Meghívták az Ikrándhy-villába, sajtos borozgatásra.

*

A hátralevő napokat fegyverkezéssel töltötte. Beszerzett néhány tojásgránátot, hogy a nadrágzsebében abból is legyen egy-kettő (ha a messziről figyelt pokolgépek valamelyike csütörtököt mondana); beszerzett a bombaboltban néhány könnyen elrejtethető, miniatürizált óriásbombát (virágcserepbe ejtett nagyocská gombostűfej – egy az előszoba-fikuszba, egy az úriszoba-rhododendronba), s ilyen nyalánságokkal vette körül magát.

El-eljátszogatott pokolgépeivel. Az „egyszer-időzíthetőket” csak messziről nézegette, némi respektussal s nótafatartókkal körültámogatva, hogy maguktól meg ne indulhassanak; a sorozat-robbantással kecsgetető „lekapcsolhatókat” meg ide-oda kapcsolgatta, s mialatt az áldozatok szétfröccsenő véres tagjainak színjátékát hozzáfantáziálta, észre se vette, hogy néha a robbanáshoz milyen közel jár a pöcök... Füttyörészve kapcsolta le és vidoran hozzálátott, hogy a hevederszütyőkkel is tartson egy-két főpróbát: ezekkel akarta becsempészni a pokolgépet a sajtos borozgató bulira, a bőrzekéje alatt.

Hogy ki volt a kieszelője – talán Klió, a történetírás műzsája, kinek is kivált kedve telik a váratlan fordulatok, kiszámíthatatlan képtelenségek kiagyaltásában – s hogy mi lehetett az oka, Péter soha nem jött a nyomára; mert maga is evett abból a „gyanus hal-konzervből” a nótagyár üzemi büféjében, de se szalmonellát, se paratífuszt nem kapott és hiába vizsgálta, hasmenése nem volt véresen csikozott. Ha meg más oka volt, mi-volt-mi-nem: hogy kerti munkálatok közben Péter bokája megrándult, megrázta a villanydugó avagy kiújult a porcleválása – nem tudni. Tény, hogy általános családi gyengélkedésre való hivatkozással Ikrándhy Péterék lemondták a szerény, szűkkörű és hason-szórűeknek rendezett sajtos borkóstolót, sűrű bocsánatkérő sajnálkozással és máskorra halasztva azt, amit a „vezérkurva”, mosolyos-csilingelő telefonhangján s lányoslag szlavljánul Pálnak, legközelebbre „szentül ígért”.

*

Ökrendhy Pál se köpni, se nyelni nem tudott – mert mintha már nem is terve: ő maga esett volna kútba, és még jobbulást kívánni is elfelejtett. Elővette a jobbik esztét – mert aki felcsap gonoszakarónak, nem szabad kifogynia az ártó ötletekből – és kétségbeesett lépésre szánta rá magát.

A furdancsolás Szlavlján-Országban nem divat ugyan, de aki halálig Jövevénynek érzi magát Edomnak Földjén, az – extrém esetekben – minden bizodalját a Jövevény-ségi Titkos Maffiába helyezi. Elhatározta, hogy felkeresi Schneider Cucust (Sir Freddie Frasert), aki a vezéri emeleten, a nagymenők között igazgatta a Film- és Nótatafotagyár ügyeit.

Hogy frontális támadásba megy át, még mielőtt nem késő, és ott vágja el Ebadta Pétere „arany nótafára” való felterjesztését, ahol éri. A Fejnél.

Menő fejekről szólva tudni kell, mi szólásmondás járta Szlavljangóciában – melynek igaz-voltába a Pál-forma növendék-jövevény (Jövendék) lépten-nyomon beleütöközött. Ahhoz, hogy bárki (akár ő-szavlján, akár jöttment jövendék) Szlavljánföldön érvényesüljön – ahhoz a Négy Ismérv közül egynek rajta kellett lennie:

1) kommunista 2) szabadkőműves 3) óhitű 4) homokos

Schneider Cucus az Irányvételnél – még Beáradáskor – nagy körültekintéssel járt el, mert mindjárt mind a négy volt. Így, mint szabadkőműves kommunistába ojtott óhitű homokos rövid évek alatt tüneményes karriert futott be – és már lovagga ütve ült be a Nótatafota- és Filmzeneműgyár vezérigazgatói székébe. Utána – már mint Sir Freddie Fraser – nem szenvedhetette, ha leschneiderezik (Snájderkém!), ki nem állhatta, ha tárt karokkal – és Cuncimókus kiáltással (Cucuskám!) a keblükre ölelik; ezért, színelég, hátbavágólag – és cinkos bazsaly-mosoly mögött (mint aki mindig szorít a szívében a Jövendeki Titkos Testvériségnek szentségtartó helyet), páros napokon igyekezett elbűvölő mosollyal kielégíteni a nála előszobázó honfibú maffiás váradalmait, páratlan napokon viszont már hajlott arra, hogy a jövőben elzárkózik a gazzulálva-denunciálók hadától és lezárja a velük való Kivételezés korszakát.

A Sir Freddie Fraser Titkárság madárijesztő titkárnője kiutalta időpontnál jóval korábban, Ökrendhy Pál már ott feszengett a Sir Freddie Fraser Titkárság süppedő bőrszékes előtermében és a sorára várt.

Szavljánok jöttek-mentek, s ami Pálnak kivált feltűnt – hogy Szlavljangóciában mennyi szavlján van; és ha nem is mondhatni, hogy majd mindenki szavlján, bizvást állíthatni, hogy túlteng a szavlján elem. Mi megkönnyebbülés lesz a Schneider Cucusnak – visszaomlani az anyanyelv édes karjaiba, amely még pólyáját is ringatta volt; s Pál már előre élvezte az elbájoló műfogadtatást, az ő- és édes-mindnyájunk Cuncimókusának kitörő örömét, idősb maffiafivére láttán.

A bőrpárnás duplazöld ajtó feltárukt, a titkárnői tessékeles szertartásán is túlesett – Ökrendhy Pál lendületes léptekkel átgázolt az előtermen, belső várón, pihenő-várón, váró-pihenőn és benntermett a Vezéri Szentélyben, hol is, a több mázsás, holdüveg lábú krómíróasztal „beige” bőrlapálya fölött a Királynő Látképe somolygott a belépőre (állampolgári Szent Esküvésére emlékeztetve a Bejövendéket).

*

Egyike volt ama páratlan péntek-tizenharmadikai napoknak, amikor Sir Freddie kivált nem szívélhette a „régí idők” hátrahagyott homályából előlépő kegykieszközlők és kiskivétel-kunyerálók siserahadának maffianista közeledését – azokét, akik ügyes-bajos hitében ő volt a Megváltó Maffiás.

– Snájderekem! Cucuskám, Cincicunci! Mókusom! – tárta felé, jelképi ölelésre, két kezét a belépő nótafaragó. Ám akinek még el sem kell határoznia, hogy nem hagyja, az nem zavartatja magát († Imperturbabile), és akinek nincs sodra, nincs miből kihozzák.

Sir Freddie kényszeredett, füligszaladó gumivigyorral megigazította szemüvegét és a bőrkagylóra odamutatva, vendégét kurtára fogott ülőhellyel kínálta meg.

– Mivel szolgálhatlak neked? – kérdezte szárazon; mert mióta szilárdan asszimilált, szándékosan keresgelte a régi szavakat s ónyelvűsége kikopott belőle.

– Hogy vagytok? Megvagytok? Hogy van az édes Malvin?

– Ha Lady Evadnéra gondolsz, köszönöm, megvan. Első feleségemtől elváltan élek, harmadfél éve már, ő meg a gyerekekkel Svájc Buenos Aires nevű klimatikus gyógyhelyén kezelési bántalmait.

– Aha – visszahangozta a hallottakat tompán a kérdező, lelombozva; s kiesett a képből. Pál, egy pillanatig a Királynőn keresztül a semmibe bámulva, oly ráncos-öregen ült, mintha tulajdon mostohaapja lett volna. Nem elég, hogy az Érvényesülési Kódex Ismérveinek mind a négye rajta van, az ötödiket is beszerezte a huncutja. Fenéken billentette ó-feleségét és beházasodott Szlavljangóniába: a szlavlján Evadne kitérta Malvint. Csak egy Snájder Cucus képes erre, átgázolni ennyi holttesten; mivel a csúcsra-törtetés művészetének első parancsolata: a te szíved legyen bagaria...

A szemét alak – mérte fel vendégét Sir Freddie – azok egyike, akik azt hiszik, nem a tehetségemnek köszönhetem, holott mi másnak, hogy odajutottam, ahol most vagyok; hanem annak, hogy kommunista vagyok és szabadkőműves, óhitű és homokos. Pedig soha nem voltam sem ez, sem az; és ami ha lettem is légyen – oly régen volt: igaz se volt. A bankom fizeti, a titkárnőm a papírkosárba továbbítja az anglikán ÜSTÖKÖST, előfizetek és ha nem is koptatom a templom küszöbét, a konzervatívokra szavazok amióta az eszemet tudom. Ugyan mit akarhat ez a szegény elvetemült? – nyugtatta szemét rajta és szinte megsajnálta:

– Minek köszönhetlek? – kérdezte, sután tegezve, de csak amint tőle tellett. – Térj a tárgyra – unszolta; és hozzátelepedett. Tudta, ha a világ végére szökne előle, akkor se hántaná-vedlené le, előtte, neki, de azért valahányszor lecuncikázták és agyon-snájderezték, fel-felszisszent.

– Te tudod, Mókuci, hogy én mindig egyesegyedül és csakis. Nem kis önmagammal vívott öttusa kellett hozzá, hogy feláldozzam magam a Vállalat oltárán. Mert én mindig a Vállalat érdekét a magamé elé helyeztem, aminthogy a Vállalat szívemen viselt érdekét is, mindig, a magam szíve elé. Amit a szívemen viselek azt vállalom: már én ilyen vagyok.

– Hallgatlak – biztatta száraz rokonszenvvel a vezér.

Sűrű benövésű szőrös füle volt, de azért szemmel láthatólag hallgatott s e felémredő fül-lappantyúk hipnotikus hatására Ökrendhy Pál a nyíltság óvatos körülpillantásával elkényelmesedett a bőrkagylóban és elkezdte bizalmi feltárukozását.

- Ne vedd úgy, Cunus, mintha nekem bárki a begyemben volna avagy Ikrándhy Petur akárkinek is, mintha, s nem hogy a begyében: a könyökén, kijövvőlegesen. Mert ha valakinek, hát akkor én neki, érte, tűzön-vízen át. Ostorhegyese, reklámcsicskása. Házisámánja, jó szellemének elődobolója. Azért vagyunk nótafagaragók. De -

- De...?!

- Ha igaz, amit a dzsungeltávíró, dübögnek a dobok, hogy ilyen süvölvény korban és a tisztességben megőszültek százainak elébeugratva, holott meg se melegedett és még billeg a kalapja, ti, „arany nótafadíjra” terjesztitek fel, akkor vége a világnak.

- Mi?! De kérek...

- És legyen bár mégoly dög-tehetséges, *amilyen*, mert az, akkor is. Csak egyszer ne váltsa be a hozzá fűzött reményeket és a pálya zsenge elején úgy megüti magát, hogy abból az elfuseráltságból egyhamar ki nem gyógyul. És belegebed. Bele bizony.

- De mi soha...

- Felelősnek érzem magam érte. Neveltemként szeretem. Pedig amilyen gyenge palánta s rigónak is csak a gyurgyalagja, hát nevelni kell, óvatos türelemmel s ez a ti dolgotok, öcskös. Megtisztelő privilégium; nem rám, hanem rád, a Snájder Cucira vár, és akik arra megérették a szenioritásban. Azokra, akik együtt vízipóloztak velünk. Mindez, remélem, köztünk marad?

Az „öcskös” hallatára Sir Freddie közel járt ahhoz, hogy a titkárnoi csengőgomb fölött kóválygó tenyerét teljes súlyával ráejtse - de meggondolta magát. Ha teheti, miért ne húzzon ki egyszerre két tüskét a szívéből a boldogtalannak, tőle ne távozzon senki vadbarom szerencsétlen flótás üres kézzel.

- Nézze, Pali úr, ha csak az fáj magának, hogy az Ikrándhy Péterke arany nótafára való felfuttatása nem a gusztusod, hát efelől nyugodt lehetsz, Ökrendhykém, elárulhatom. - Felállt, nagyon felegyenesedett; paposan puha félujját odanyújtotta a felpattanónak (intenzív guszulálásra) és míg mondta, úgy kísérté ki vendégét, hogy a csengőgombon nyugtatva másik kezét, a helyéről azért el nem mozdult. - Az olyan hasonlíthatatlan nótafagaragó, amilyennek ismer ország-világ és a véleményeddel is amilyen egyedülálló vagy, te tudni fogod. Hogy ki a huncutabb, az-e, aki elhamarkodottan cselekszik avagy az, aki hebehurgyus módra ítél. Petruska nótafagaragó napjai meg vannak számlálva, oly igaz, mint hogy áthelyezés előtt áll, bár ez is, mint minden egy Nagyvállalatnál, időbe telik. Ne tarts te semmitől, legkevésbé attól, hogy én visszamondlak neki, vagy Evadne, Mildrednek. Azért van szívünk, hogy viseljünk rajta beneteket, Peturok, Pávelek, nótafagaragók. Efelől nyugodtan alhatsz, Szlavljánia országos számárlétra, senki sem ugorhat nagyobb a maga bolhányi létrafokánál, feltéve, hogy továbbra is így vigyázol ránk és olybá vévén, hogy mitse mondtál, annak minthasága is köztünk marad...

*

Ha kémiai elemzésnek vetnének alá Ökrendhy Pál vegyes érzelmeit - amaz érzelmeiket, amelyekkel, a bőrzöld ajtópárnák mögötte becsukódván, az elnöki teremből távozott, hogy a 22-ik (vezéri) emeletről alálebegjen a liftaknán a nótafázó (nótaráfázó) szürkesség régióiba - nos.

Elsőbbetesen. Volt abban némi megütközés. Hogy lám, míg mi jövendéksereg az óhazában (elpályázó korunkban) minden becsületességünk ellenére ösztönösen hajlot-

tunk a zsványságra, ezek a szlavljánok, a Nyugat szlavljánjai (tulajdon ősfészkekben) minden gazfickándozásuk ellenére természetből hajlanak a tisztességre. Vagyis hogy náluk a fúrás-fúrészelés nem oly magától-értetődő, s e téren Szlavljangócia elmaradott ország.

Másodjára. Következő kivegyelemezett megérzése az a gyomortáján induló sejtelmes émely vala, amely alattomos-indulatos düh formájában emelkedett fel vala és egy adag gyomorsavat a szájába fellövellve – Pál, ökrendiségében keserűen próbálta visszanyelni abbéli maró gyanúját, amelyet éppen a hallottak beigazolni látszottak vala. Hogy „fal” az egész, csak neki nem kötik az-orrára. Mely gondolat mint a süly, úgy esett bele; odalett lépte-délcegsége és mire tarkószőre is az égnek állt, lelkének sújtólégerobbanása a megtorpanásig fokozódott. Hogy igenis felterjesztették a lánchordta gyakorlatost és rajta van az aranylistán: *azért titkolják – ezt próbálják előle elkendőzni.*

Márpedig a jól felhergelt Halálfejes Brigád, ha rosszkor jön rá, hogy a lába a földbe gyökeredzik – hát önmagában tesz kárt. Ilyen volt Pál. A pulykaméreg nem jó tanácsadó, őt pedig éppen ez a fajta pulykaméreg futotta el; kivált ha a pokolgépek veszedelmesen sorakozó rakaszára nézett a nótafapalcokon. Hát már most ezeket a derék jószágokat hogyan csempéssze be a halálos ellenség dölyfös mézeskalács-várába: kockáztassa, hogy elmeneküljön előle, ha esetleg már magától a halálán van...?!

Maga sem tudta, mit cselekszik, szokatlan tetterő töltötte el.

Felragadta a benzines kannát, összekapkodta benzines rongyait és gyújtogató készségét utazótáskába rejtve, kivillamosozott a kulipintyó-negyedbe, ahol az Ellenség Vára forog egy odaképzelt aranylemez és a ritmust talpával-kiverő kacsaláb ütemére...

*

Késő éjszaka volt, és szentivánéji álomvilág, de holdkulisszája fényénél ez a fatornác, a rosszul szegezett lércrúcsos faerkély, a kajla faoromzat líglógása, a hiányos-düleget fakerítés meg az a ház oldalához utógondolatként hozzáragasztott proligrázus valahogyan szerényebbnek – a Petur-Villa öregcskének, rozogácskának hatott.

Annál könnyebb dolga lesz, a száraz lécs issza a benzint.

Rongyait jól megitatva, stratégiai pontokon végigrakta a fatornácon, fel a korlátig s az erkélyen is átdobva, ahol az ablakzsaluig ér; a maradékot pedig végiglocsolta garázsajtón, kerítésen – jó tíz méteren, utolsó cseppig.

Nincs mit tovább veszkődni vele. Bedurrantunk nekik s mire a vezérkurva a porontyokkal odaérne, hogy lehozza kisárváit, a lépcső az apjukommal már alájuk égett. Nincs menekvés – morfondírozott – sajnálom, Mildred, megismerkedés-bemutakozás nélkül, aki bűdös Illatármány mindene van, elveszítjük, mielőtt körülzsonghattuk volna egymást; de máglyáról ismerszik meg a boszorkány.

A gázöngyújtót hosszúlángra csavarta („bosszúlángra”), de így is nehezen küzdött meg a széllal – ennek is most kell dudálnia – dörmögte bosszúsan; ám a hirtelen kerekedő széllal több se kell s ha egyszer belekap, ugyancsak kapóra jön.

Látva, hogy inkább hasznára van, semmint kárára, Pálunk igen megörült neki, s gyönyörködve leste-nézte munkája hamar gyümölcsét. Tudatán még átsuhan a közép-kor ősi módszere, a meggyújtott nyílvevő, a lángcsóvák felnyílazása a várzsúptetőre – hogy a veres kakastól egyszerre gyulladt fel az Ellen, mint a szénaboglya; de most be kellett érnie a bosszúrólángos öngyújtóval, s ide-oda szaladgált vele. Megérezte süttő meleget s immár hátra kellett lépnie, ha nem akarta, hogy szemöldöke – áruló jelként – megperzselődjék.

A láng végigharapódzott kerítésen-garázsajtón, a garázstető tűztengeréből alákapott az erkélynek, s onnan az eresz alatt nagy vígan tovább lobogott. Hamarabb, semmint gondolta volna, az ablakzsuluk tűzkoszorúba fogták a nyílásokat; pillanatok múlva az ócska fatákolmány, a „villapalota”, oromzatostul-tornácostul lángban állt, égésében sercegett és sercegésében szanaszét fröccsent, akár a zsír.

Csakhogy Ökrendhy Pável nem vette észre azt, amit az el- s tovaharapódzástól joggal tartó szomszédság, torkában dobogó szívvel, jó ideje figyelt (magatehetetlenül persze, hiszen Szlavljangócia fennálló törvényei értelmében ha akárkifia a gyújtogatót munkájában megzavarni merészeli, miáltal az ijedtében szörnyethal, akkor a pernahajdert többrendbeli vadállatiasság és cinikus emberirtás címén vád alá helyezik). Ám ha Pavlusa azt képzelte, hogy az ő szentivánéji jutalomjátékának teremtett lélek tanúja sincs, akkor elszámította magát.

Az autós járőr, leszállásban, csak a rábizonyíthatósági koefficiens műszerlapján a mutatóra – csupán annak átbillenésére várt az egyidejűleg felgyulladó „piros jelfény” fölött.

Addig, amíg a kerítés sarkába kapott bele és a láng csak a földszinten nyargalt végig, a szándék még nem volt egyértelmű és világos (a mutató ki-kilengett, de sem átfordulás, se jelzőfény): a gyújtogató még ártatlan „öngyújtósdí” volt csupán, és nem merítette ki a „tettenerhetőség” elektronikáját, olyan ismértv.

De amikor a tűzláng az egybeépített garázsról átugrott az eresz alá és a fülés a tetőn is átsütött, a ház lakói pecsenyeszagú indiánüvöltéssel ugráltak ki a túloldali ablakokon a kertbe (és meghenteregtek a harmatos fűben, hogy eloltsák hálóingüket) – már akkor nyilvánvalóvá vált egyrészt a szándék is, hogy fennforog (mutatókitérés a MAX. felé), másrészt, hogy a ház a lángok martaléka lesz még akkor is, ha körécsődül a világáros egész tűzoltóhadserége (piros jelfény: „TŰZI VÉSZLÁNG” – martalékmutató MAX.; riasztócsengő- és szajréna-vijjogás, ui-ui-ui!)

A két rendőrség elölépett a figyelőállásból és kétfelől a gyújtogató Ökrendhy mellett megállva, szalutált. Egyikük (minden bátorságát összeszedve) meg is szólította (lányoslag szlavlján kiejtéssel, ír-katolikusul), az, amelyik a rangidős volt:

– Mélyen tisztelt gyújtogató uram! Kegyeskedjék a közelben várakozó motoros járműhöz fáradni, hogy bennünket, Aranyvirág, a szökésben megakadályozandó, elkísérjen az őrszobára: a segédrendőrségtől vagyunk. Parancsol cigarettát? Borbélyt? Női masszázst? Ügyvédet? Teljes jogvédelméről való ingyenes és állami gondoskodást? Ellátást? Gonoszmivelő Zemberi Jogzataiban nem érez megbántottságot? Nemtelenségünkre avagy a társadalom karhatalmi bosszúállására – gyanakvást?

De bármi különös és megfoghatatlan, a környékbeli őslakozat, szlavljának és szlavljeánykák, világtól elmaradott villakültelki lakosok voltak egy oly sűrűn egymás mellé zsúfolt családi telepen, ahol szinte elkerülhetetlen a veleégés a jószomszédi viszonyból átugrálól: emezek, gatyában, hálórékliben előcsődültek fenyegetett baba-házaikból; s míg az asszonyok vederláncot fogtak, hogy lokalizálják ami menthető, a férfiak kerti kaszára-kapára kapva – halálra keresték a gyújtogató huligánt; mert hogy valami kölyök volt az istenátka, ahhoz nem fért kétség. Egyikük meg is kérdezte, illő respektussal a távolból és (a személyi rendőrrízetre való tekintettel) arra sétáló magasrangú diplomatát gyanítva a roskatag agg Ökrendhyben:

– Üram, véletlenül nem látott erre elrohanni egy gyújtogató suhancárt nyakába szedett lábbal, a népitélet sújtó haragja elől menekülőben...?!

A kérdező sem tagadó, sem beismerő választ nem kapott. Ökrendhy acélszürke szakállába túrt – azaz hogy csak túrt volna, mert megoldadt ragasztékával álszakállát is

elvezette a kavarodásban. Hirtelenjében azt sem tudta, hogy fiú vagy lány – de ha az lett legyen is, lányságára akkor sem volt alibije; és hogy leplezettségét leplezze, kíséretének sürgetőleg odasúgta:

– Jam proximus ardet Ucalegon. Siessünk, nagyjó uraimék.

*

A Zeneműfilm- és Nótafagyártól fél fizetéssel bizonytalan időre szabadságolva, Ökrendhy Pál, természettől rideg otthonában önsanyargatással és hangos szűküléssel töltötte napjait. Egyetlen éjszakát silbakolhatott az összkomfortos, fényűző kóterben (azóta is azt sírta vissza: ott legalább védve volt a mindennapos sértegetéstől-leköpdőséstől, záptojásos inzultusoktól).

Laplombálva-bedugaszolva, jóllehet csak magában vitakozott a kísértetével, végelkeseredésében azzal fenyegette volt vezetőségét, hogy elemészi magát.

– Felfüggesztettek... De majd felfüggesztem én magam, a végeláncsal az ablakkilincsekre és fogadom, hogy alapos munkát végzek.

Jól tudta, a vezetőség – amely a fején minduntalan vajolvadástól rettegő, csupa sandamészárosból állt: ez a vezetőség semmitől sem fél úgy, mint a közbotrányokozóktól és titkos kiengesztelésére még kiegyezéses pátyolására-istápolására is hajlandó.

A sakálók némaüvöltését gyakorolva (de állkapocskiuigrás ellen felkötött állal s ólomvizes borogatásait cserélgetve), Ökrendhy Pál naphosszat a telefonja mellett ült barlangjában, hogy megszólal-e.

Mindhiába. Csak nem csengett.

Hogy mint valami élve-eltemetettre, ráhúzzák a mesterséges feledés hidegvizes márványlepedőjét – ez hagyján: a visszhangtalanság a kisebbik baj volt. Az igazi katasztrófa, a nagy, az még a rendőrségi kóterben kezdődött. Ott érezte először, a délceg léptű Ökrendhy Pálon akkor jelentkeztek a „samunadrág-szindróma” első jelei, s a tünetek azóta csak súlyosbodtak. S ez így történt.

A luxus-áristom priccén virrasztva, Freud Isten képében megjelent előtte Zeusz, és villámdárdájával odadurrantott a nadrájiára. Abban a szempillantásban nadrágja, gatyakorca, mindene: kioldódott, és erkölcsi énje – bokáig ráncolódva – leomlott, mint a samunadrágja.

Alighogy a „samunadrág-szindróma” megjelent rajta, a lelki válság olyan vihar-szele legyintette meg, hogy vacogó fogai összeverődtek és a kóter nyitva felejtett ajtaja a huzattól bevágódott. A dörrenésre érdeklődőleg bekukucskáltak – egy makifejű segédrendőr vagy tán a takarítóasszony – de ő kiszólt, köszöni, semmi baja – ha eltekintünk attól, hogy a lelki nyaka véres.

Utóbb, szabadlábban, otthona sivatag magányában, kíméletlen öngúnnal „óvadékosnak” titulálta magát, akinek a feje fölött a tárgyalás Damoklesz-kardja függ s amíg le nem sújt, addig fenik. Fenték is, hiszen a közfelháborodás tettelegességétől való féltében ítélte magát szobafogságra; ám azért gondoskodtak róla, hogy tudjon mindenről.

Ismeretlenek surrantak el sikátorházának bedeszakázott ajtaja előtt (a bevert üveg már kihullott), és a réseken begyömöszölték az aznapi sajtót. Éjfélkor lemerészkedett, begyűjtötte – és fellopakodva padlására, ahol penitenciáriumát berendezte volt, szétteregette a világsajtót, és kedvére legeltette szemét elvetemültségén.

.....

SE MEGBÁNÁST, SEM ÁLDOZATAINAK ÁLLAPOTA IRÁNT ÉRDEKLŐDÉST NEM MUTAT A GYÚJTÓGATÓ!

VALLÁSI FANATIZMUSBÓL PIOMÁNIÁSSÁ LETTEM! MONDJA ÖNMAGA ELLEN TETT TERHELŐ VALLOMÁSÁBAN A TERHELT!

A FELESÉGGEL SZERETETT VOLNA FOLYTATNI MEG-NEM-KEZDETT BŰNÖS VÍSZONYT: OLTHATATLAN SZERELMÉBEN ÍGY AKARTA KICSIKARNI KÜLÖNÉLÉSÉT ELÉGETT FÉRJÉTŐL, HOGY A VELEÉLÉSSSEL CSERÉLJE FEL!

KÁRTYAADÓSSÁGAI ELŐL ERKÖLCSI FERTŐBE MENEKÜLT AZ EX-NÓTAFARAGÓ! NEM ÉRDEMLEM MEG A TÁRSADALMI GONDOZÓT, AKIT ÍTÉLETHIRDETÉSIG KIRENDELTEK MELLÉM – MONDJA A VILLATELEP ELSŐ SZÁMÚ KÖZELLENSÉGE

TESTVÉRGYILKOS VAGYOK, ROSSZABB KÁINNÁL, ALÁBBVALÓ JÚDÁSNÁL, KÖVEZENEK MEG! – KÖVETELI A KIVIZSGÁLÁSÁRA KIKÜLDÖTT PSZICHIÁTER-KONZÍLIUM ELŐTT A BENZINES

A NEMZETI MÚZEUM LEGÚJABB KORI BŰNÜGYI TÁRÁBAN, KÉT ELSZENESEDETT MŰMIA KÖZT MA KÖZSZEMLÉRE TETTÉK ÉS KIÁLLÍTOTTÁK AZT A HAJSZÁLAT, AMELY ELVÁLASZTOTTA A SZOMSZÉDOS VILLASORT ATTÓL, HOGY LÁNGTENGERRÉ VÁLTOZZÉK!

KIRENDELTEK VÉDŐJE KÖZKÖLTSÉGEN NYILATKOZIK: ELMARASZTALÁSÁIG ÁRTATLANNAK TEKINTENDŐ – OLY IGAZ, MINT HOGY MEG VANNAK SZÁMLÁLVA NAPJAI!

S mert még éjnek-évadján is akadt utálkozó, aki meg-megdöngögte kapuját, tönkrement idegekkel és könnyeit ábrázátán szétmaszátolva, Ökrendhy Pál csak ült-ült a szétteregetett újságlepedők közt a padlás göcsörtös deszkáin – és élete siratófala elé érkezve, imígyen lamentált:

– Megörököltem volna kalapácsos gyilkos nagyapám sötét ösztöneit? Családirtás csörgedezik ereimben? S ha az eszemet akárhová tettem légyen is, hová tettem a szívemet, hogy legyilkoltam fogadott testvéremet a nótafaragásban, lelkemből-lelkedezett embertársamat és én szörnyeteg, családostul beletaszítottam a lángba? Én-húsom-én-vérem a számkivetésben, sanyarú kenyérem megosztója a nótafaragó idegenségben: miért? miért? mivel adott rá okot? Akárhogy facsarom emlékezetemet, kaparom fiókozatai fenekét: nem tudok rájönni, mi készítetett rá és miért kellett ily alvilági alakká züllennem; s míg csak köröztem körülötte, mivel vonzott a bűnmocsár anyyira, hogy megérjem benne végelnyelettetésemet?

Addig hajtogatni mellverdesve, amíg igaz nem lesz – ez feltett szándoka volt. Operaáriának is beillett volna; de a „samunadrág-szindrómás” faragó a legkritikább esetben gondol élete-librettója megnótifikálására. Lelkiválságos megfeneklésében a szindrómás nem sejtí, mi megy végbe benne; hogy lelki meghasonlásában jobbik éjének Ormuzd Jóisten szurkol nagy erősen, rosszabbik éjét meg Ahrimán Gonoszisten biztatja elhalólag, míg Ormuzd a dolgot meg nem elégei és a Gonoszistent egy isteni jobbegyenessel kiütve a szorítóból, felséges jószágában átveszi a parancsnokságot. A megtámadott lélekállomány elszarusodott gonozspikkelyei leválnak s legalul, a szívgyökerekben felszivárványol a jószág.

– Amilyen nemeslelkű voltam mindig, én krisztusi lélek, s ahogy egész életemet a Hegyi Beszéd és az Olajfák Hegye közti szaladgálás töltötte be: honnan vetemültem idáig s van-e még bűnömből kimosódás veszendőleg, vétkemre van-e még hovatovább...?!

*

Ám húsvéti harangok és más, balzsamos-muzsikás hangok helyett más csuda történt; mely csuda a legszélén, kétfelől támadta meg a közhangulatot, úgy is mint

közvélelmezést. Rudolfovics Geregoróviusz Steiner, az oxfordi egyetem főprofesszora, finom elmével szőtt terjedelmes alaptanulmányában A GYÚJTOGATÁS MŰVÉSZETE címmel, egybevetette Ökrendhy szellemiségét A GYLKOSSÁG MINT MŰVÉSZET szerzőjének mestergondolatával; s nemcsak hogy egy kalap alá vette a két sz-hellemóriást, hanem megtoldotta azzal, hogy Ökrendhy annyival nagyobb, amennyivel – és amennyiben elméletét átültette a gyakorlatba.

A professzor hódolattal megemelt kalapját továbblengették a vasárnapi lapok, amelyek kivonatossan közölték tanulmányát: ahogyan Amazt sem értette meg kora s nem fogta fel, hogy Új Műfajt teremtett („a gyilkosság mint művészet”), szintúgy, Emezt sem érti meg kora – de majd az utókor elégtételt szolgáltat neki és felismeri az Új Műfaj („a gyűjtogatás mint művészet”) újdandi fontosságát. A fő most az, hogy ne ragadtassuk magunkat valami barbárságra a nótafaragás művészeti megújítójával szemben – hangoztatta Rudolfovics Gregoróviusz Steiner, oxfordi samunadrágszakértő és főszindromológus.

Ökrendhy Pál nem hitt a szemének.

Megtisztultságában tollat ragadott és levelet írt Schneider Cucusnak, de ezúttal a jobbik énje működvén s az is, a jobbik eszénél lévén, SIR FREDDIE FRASER-nek címezte. Elhatárolta és elkülönítette magát bizonyos, egyetemi körökből származó tendenciózus és a lapokban is terjesztett tárgyú beállításoktól. A Zenefilm- és Műnótagyár segítőkéz könyörületét irányában – ha volna ilyen – eleve elutasította; egyben kérte a maga és minden gyűjtogató példás megbüntetését: „kivált olyan esetekben, amikor nótafaragó testvérgyilkosra készül lesújtani a törvény teljes szigora, a halálbüntetés visszaállításának a híve vagyok”.

Egy hétig hiába várt a válaszra; s akkor végre visszaérkezett a boríték – felbontatlanul, rajta a Gyár ökörvérszín pecsétje: „VISSZASZÁRMAZTATÓLAG KUSS!”

Ökrendhy leverten visszavánszorgott penitenciáriumába, de felvonszolta magához a telefont is, hosszabbítóstul, végig a padláslajtortján. Báván tükrébe bazsalygott és szeme sarkában az előlegezett könnyet visszamorzsolva, a kínos beszélgetés bevezetőjeként odadörmögte magának:

– Felhívom az én édes-egy Ikrándhy Péter testvércémet, egyikrás-egypetéjű ikre-met a nótafarigcsálásban és megkérdem tőle, hogy az ő gyönyörűszép Mildredje bis-e még valahol és egyáltalán, igaz-e az a mendemonda, hogy náluk kéménytűz volt.

A penitenciáriumban nincs visszakozz; ami vezeklés a tisztulandónak eszébe jut, azt végre kell hajtani. A számot nem kellett kikeresnie, belévéződött kitörölhetetlenül; de míg tárcsázott, már érezte előszelét, mely mint valami roham előtti csend, arra figyelmezteti az epileptikust – feküdjék le, mielőtt elvágódik.

Végigtárcsázta és várt.

A kicsengés elmaradt; helyette üres, végtelen bűgás jelezte – *ilyen szám nincs többé* (legalábbis ebben az univerzumban).

Megrohanta a samunadrág-szindróma; s az a színeváltozás, amely végbement rajta eredetileg, amikor a bosszú eszeveszett démonából visszaváltozott a kijózanodott, holtra vált Megtévelyedettté – ez egy pillanatra visszafordult benne, hogy odamutassa régi, sátános, gyűjtogató sárkányvigyorgását: amilyen akkor volt; amivel *csinálta*. – Jézus isten! – búsuult el, igaz töredelemmel – hiszen az a telefon *nincs!*

– („nincs az élők sorában”) – hiszen az a telefon *elégett* – („és én most egy halott telefont tárcsázok”) – abban a házban, amit *én gyűjtottam fel!*

Ám a csuda – tudta nélkül – folytatódott; s most alulról, a legkisebb (legbárgyúbb) közös többszörös felől is megtámadta a közmegegyezést. Csak a rivális gyár lehetett, mert a magáénál, amíg félfizetéssel felfüggesztésben állt, ilyet nem tehettek titokban, kebelbelileg. Valaki, valahol, „ÉG A KUNYHÓ, ROPOG A NÁD” felzetű, nisztervi kö-zösülést áttűnésben ábrázoló lángveres luxustasakban, a neve alatt forgalomba hozta hat elfelejtett lemezét.

GYÚJTÓ HANGOK, ROPOGÓ RITMUSOK

MAGA AZ ÚJ PUNK'N ROLL BÁLVÁNY, PAUL DE OEKRENDHY ZIHÁLJA

AZ ÚJ PUNK'N ROLL ELŐHÍRNÖKE ÉS MEGALKOTÓJA. KI HA Ő NEM?

É G J E – K U N Y H Ó R O P O G J A – N Á D

I T T A F . . . H O L A P . . . D !

MAJD EZ ALÁGYÚJT A TALPAKNAK, ÉGŐ DOBVERŐKKEK, KILÖVELŐ

GITÁRROBBANÁSSAL Ő, A LÁNGSZÓRÓSZEMŰ

AKI A POKLOK TŰZTENERÉT KITAKARJA

A SÁTÁN VÁLASZTOTTJA! A SÁTÁN VÁLASZTOTTJA

AKI MŰVÉSZETTÉ GYALÁZZA A GYÚJTOGATÁST!

*

A tárgyalás reggelén az a két, talpig gyászba öltözött úr, aki igazolta magát – nem a temetésrendezőktől jönnek, hanem a bíróságtól – már mint fegyintézeti közegek, arany borítékban visszaadták az óvadékot és a delikvenst üdvözölték abból az örvendetes alkalomból, hogy ismét előzetes letartóztatott lett.

Ha Ökrendhy Pál a végzetes napokat tompulással, eltompító tévénézéssel és belebókolással töltötte az elhülyülésig, most újra tarkón sújtotta a valóságot.

Harmadfokú gyújtogatás büntetésében találják terheltnek és bünthereltsége arányában egyrészt sokévi életfogytiglanra ítélik, másrészt a megpörkölt villanegyed kaszára-kapára kapó lakói laposra püfölik.

Remegő kezében az arany boríték kinyílt, a bankjegyek széthullottak és ő, elővezetőinek karjába kapaszkodva, szederjes szájszéllel ötölt-hatolt és halálra rémülten mentegetőzött:

– Szükségre kell mennem! Nagyon kell!...

Megengedték neki, hogy letolja nadrágját, de az ajtót nem csukhatta be. Ki-kipöf-fenő trottyantásaiért esdeklő szemmel kért bocsánatot, mialatt az elázott papírra rá-taposva, a kezét tördelte:

– Nem értem, hogyan történhetett. Uraim! Az öngyújtósi mindig is rossz szokásom volt, vásott rossz szokásom. Higgyenek nekem! Vagy nem vettem észre a bűnös szikra átugrását, vagy addigra szikraeső támadt, és már késő volt. Urak! Mindkét esetben el-és beismerem mind bűnösségemet, mind pedig azt, hogy bűnös vagyok.

A fekete bírósági limuzinban a fehérbóbitás rendőrségi dadának – aki babos zseb-kendőjével a könnyeit törülgette és az orrát fújatta – a takonypettyek közé betrombitálta az előre megfontolt szándékot – és egész úton zokogott. A tárgyalásra az áldozat, Ikrándhy Péter harmadfokú égési sebekkel és felkötött állal, többedmagával, közúti járgányon érkezett. Az égési sebeket égő házából való – és gondatlanságból okozott – tulajdon kiugrásának köszönhetette, senki másnak; az állat egy gorillatermetű Ökrendhy-rajongóval való összeszólalkozása után, a bejáratnál kötötték fel; de így is, fél kézzel el-repedt állkapcsát tartogatva, csak félfenékkel tudott a pad szélére ránehezedeni oldalvást – a másik fele egy üszkös fagerenda izzó szurkájának áldozatául esvén s hogy az átülte-tett kacsahús még nem hegedt be.

A büntetőteremben a jobb karzat a villanegyedi szomszédsággal telt meg, marcona képű sérelmezők és sebhelyes kárvallottak fenyegetőleg hadonásztak kaszával-kapával (türtőztetvén haragjukat a tudton-tudva, hogy a törvénytisztélet szentélyében a kapanyél-elsülés csak felsülést eredményez). A bal karzat viszont roskadáig telt az Új Punk'n Roll rajongóival, sugárirányban gondos-borzásra húzott, szőke/kék/piros/hupilila hajú divatkrampuszokkal; s e balkarzat hurrogása/fújolása/aláköpködése a kárvallottra csak akkor hagyott alább, amikor átválthatott lábdobogásos hájl-hájl üvöltéssé, mihelyt az elővezetett vádlott – bűnének súlya alatt összegörnyedve – megjelent két polgáriruhás fegyőre közt. A vádmenetet a hattagú pszichiáter-konzílium zárta be, melynek nődelegáltjai titkos csókhintő kacsintásokat váltottak a balkarzattal, hol is, tagok-csajok, uniszex dübörögtek és csak arról lehetett bizonytalan nemükre következtetni, hogy míg a (valószínű) kanhímek a bal vállukon viselték a horogkeresztet s a jobbon az ötágú csillagot, az (annak vélhető) nőtények és nyimnyamfomániások mindkettőt a nadrághasítékuk megszabott vaginofom alján viselték, annak topográfiai megjelölésére, amit Kockafejű Tertullianus Cloaca Maximának nevez.

Ikrándhy Péter, a kárvallott szóhoz sem juthatott és vallomástétele szóba se jöhetett a dübörgésben.

Az orgonasípok alatt, ahol a jobb karzat a ballal széles karéjban összeér, elkezdődtek az első csatározások – eldőrdültek az első kapanyelek, átkalimpáltak az első kaszafenő kövek; mire a tetovált tökéek bicikliláncok, alnemi vibrátorok és mógumi szeméremtestek záporával válaszoltak – eldőrdültek az első tranzisztorok. A tanácselnök elnapolással fenyegetőzött; de amikor közvetlenül a háta mögött, keretestül lerobbant a Királynő Látkepe, ijedében elvesztette parókáját és jobbnak látta, hogy folytassa és szabad folyást engedjen a tárgyalásnak.

A légyipiszegést is meg lehetett hallani, amikor a Piromániás Ökrendhy – úgy is mint Milliók Kedvence – szólásra roskadt.

– Én, Ökrendhy Pál, ezzel a nem-is-tudom-hová-tett eszemmel, embertársgyalázó szeretetgyilkos és a nótafaragásból kisémmizett, a Júdás névre is méltatlan Gonoszakaró és ártó szántsándék aki vagyok. Előre megfontolt bűnösnek vallom magam többrendbeli szikrapattantás és gyújtogatásra irányuló szikraeső kísérlete bűnében. Mely bűnhalmazatom beigazolást nyervén és teljes beszámíthatóságomra való hivatkozással, példát statuáló szigorral sommás megbüntetésem, az emberi nemből való kitaszítatásom és egyidejű törvényen kívül helyezésem kérem.

A láрмаorkán leírhatatlan volt. Dróton és dróttalan, a tömegtájékoztató média iparkodott a tárgyalótermi orkánt öt világrész riogásává fokozni.

Az ellenintézkedésként megszólaltatott orgonabúgás („égje-kunyhó ropogja-nád” stb.) csak súlyosbította a helyzetet, a bíróság – a fülét betapasztva – bizalmas megbeszélésre vonult vissza a vádlott védőügyvédi stábjával, melyben ott láthattuk a jogásztársadalom sztárjait, a közvélelmezés nyomására a jogi helyzet odáig fajulván, hogy már csak akörül folyhatott a vita: két avagy egy évi felfüggesztett ítélet-végrehajtást terjesszenek-e fel az uralkodónőhöz, kegyelemre. Addig is, a vád alá helyezett díszkísérete a Vélelmezettek félreeső helyiségébe vezette, ahol szabad folyást engedhetett krokodilkönnyei-nek-vizeletének, krokodil-széketének. Mely Berezést (Diarrhoea Mystica néven) vallásos áhítattal a rajongók filmre véve, hangra-szagra híven hírül vitték a balkarzatnak.

A jobbkarzat disznóság-felhördülését a láncravert riportterek tiltakozó üvöltése követte – hogy lám, a Mester a feneké-vége seggnyalóknak *cercle*-t tart, de a világsajtónak nem tartja oda.

Maga a rendőrség gondoskodott mind a kiszivárgásról, mind pedig futótűzként való elterjedéséről – így hát, mondhatni ez a Deus Ex Machina is, mintegy, segédrendőri agyakból pattant ki. A környező utcákat végeláthatatlan tömeg lepte el – utcából kerekedett, a horoszkópárusok úttestközépi orgiát, az orgazmológusok tömegközösülést jósoltak: majd dől a huygagos sperma, mintha dézsából öntenék. Akkor már a törvényszék épületét ostromzár alatt tartó punk'n roll hívók ezrei a sáfrányszín harikrisna-zakatolókka, a csupa-sarkantyú és díszszög pokolangyalok a fekete-lakk-csizmás sátántisztelők szektájával egyesülve, elég erősnek érezték magukat ahhoz, hogy; és egy arra kallódó földgyalut elrekvirálva, faltörő kosukkal egy-emberként rontottak neki a törvénypalota vaskapujának.

A palota erős, százéves épület lévén, a pántok nem engedtek.

A rendőrség nyámnyila, újkori toborozmány lévén, összekacsintott az áradattal és engedett.

A villanegyed lakói maguk se tudták, milyen elemi erő sodorja le őket a jobb erkélyről, s hogy mitől-mikor-hogyan történhetett a közhangulat és közzélelmezés páfördulása. Hazatakarodtak; de valahogyan az a mámorőrület arrafele nem volt ragadós. Kiguvadt, üveges szemmel csak nézték-nézték a tévét, csak épp az agyuk nem vette be Rudolfovics Gregoróviusz Steiner és társai, a professzori trojka („A PIROMÁNIA MINT MŰVÉSZET – A MŰFAJI MEGÚJHODÁS KIHATÁSA A NÓTAFARAGÁS JÖVŐJÉRE”) csemcegő csücsörítésekbe csomagolt üzenetét; sem ingerenciát nem éreztek arra, hogy családi házukba bezárkózva – önfeltüzeljék magukat.

*

Az utcácskát az átmenő forgalomnak lezárták, a két őrtornyos végén két őrbérenc teljesített szolgálatot, két admirális mikulásbácsi. Mindenkit igazoltattak, azt is, aki ötperces hódoló beköszönésre jött és azt is, aki örökre ott akart maradni a Lábai-nál. A házalókat és járókelőket eltanácsolták.

Titkárai és zeneügynökei, hímkomornái és testőr-kottatárnokai zsilipjén kellett keresztülverekednie magát annak, aki színe elé akart járulni a padlásemeleten, ahol hanyag lótuszülésben kuporgott. Terhére volt a sok ajándékhordó meg dísztávirat-kézbesítő és el-elálmosodott domborművi vonulásuktól; de még ő is felvonta szemöldökét, amikor idegenes álkiejtéssel, ismerős hangok ütötték meg a fülét. A padláslajtörján nem Sir Freddie Fraser kapaszkodott fel korpulens testi mindvalóságában, hanem – nézzenek oda, nem igaz.

A Schneider Cucus.

– Szevász! – szuszogta viharosan „Snájdikó” és medveölelésre tárt karokkal közeledett a Gyékény felé, amelyen a Meditáló meditált. Cucus az alóla elhúzott nyereg-ülő-alkalmatosságot visszahúzta a feneke alá, nehogy hátravágódjék s jól elterpeszkedvén rajta, az öregistennek sem akart a tárgyra tért. Ehelyett kedélyes-hátbavágós hangon a közös múltról, az együtt töltött siheder időkről lantolt-ábrándozott.

– Palkókám-Palkucim! Képzeld, Malvinka átköltözött Diegóba, de még Esperanzából küldött levelében a lelkemre kötötte, öleljem meg helyette a mi édes-felejthetetlen Ökrendhynket. Evadne lenn a kocsiban, hívásodra vár és fennterem. Mi? Te zsi-vány! Emlékszel, amikor a Nemzeti Kispiszkosban egyoldalú beszélgetésbe elegyedtem a fejedelmi páholyban szorongó Főmagasságú Mitugrálsszal? Mii? Beleköhögött és én felszóltam a díspáholyba: „kuc-kuc”! Hehe! Bécsig elhallatszott, ahogy a háttáji titkos anyajegyén röhögtek a garnikavéházak, hahaha! Nagy kópé vagy te, az is maradtál! Hát

a kecskés viccemre a Kaszinóban?! A szilveszteri műsoromra?! A TIZENEGYEDIK PARANC SOLAT... te! „A te uradnak-istenednek színe előtt ne trágárkodjál” ... Ha nem szegtem meg százszor, akkor egyszer se: rájárt a szám. Hihí! Uhuh! Bruhaha!

Cucusnak a hasa rengett; de a Meditáló belemeredt a sirnirvánába és a szeme se rebtent. „Snájdikó” teljes kedélybevetéssel folytatta:

– Hát a GUMIEMBEREKRE? A MAGÁTÓL HAZATALÁLÓ GATYÁRA? A SZÉKELY GÓBÉ RIGMUSOKRA? Te! A ZÁGONI CSILLAGOKBAN én voltam a zabálnivaló házasság-szedelgő: levelem is van, egy ládafiára való, lányiskoláktól; és meg is szöktettem volna mind, ha... mert ellenállhatatlannak találtak és... megmutassam?! Haha! – Robajlása itt könyörgőre vált, röheje sírósra csuklott: – A Cuncimókusod van itt, a Cucusod, hát nem ismeresz rám?! Pali! Együtt árultuk a petrezselymet a téglautcai kurváknál, együtt vízipólóztunk a bandával a Dagályban, rám, halálíg hű haverodra, a flepnisre, aki segítettek a télahalalépednél Pali, a Snájderedre idefordítsam az arcodat? Rám se nézhetsz?! Vegyem úgy, hogy üres kézzel engedsz utamra, szívedre veszed, hogy az állásombba kerül...?!

Sir Freddie úgy szánkázott le a padlásajtórnán, mintha a taknyán csúszott volna a vezéri díszlimuzinig. Zaklatott lelke, dolgvégezetlenségében folyvást akörül keringett, hogy vajon a lefokozással megússza-e? Ám egyenruhás sofőrje megszagolta rajta a dög-szagot – hogy facér, és hanyagul karambolozva vezetett.

*

Az ágyékkötős Ökrendhy Pált a lebegő gyékényen, mély meditációs transzából csak egyetlen látogatójának sikerült kizökkentenie – de annak alaposan.

A lajtorja még csak recsegett az érkező súlya alatt, de már előreküldött illatárja betöltötte a műterempadlást – felhatolt a Meditáló orrcimpáin. Felismerte illatáról, hiszen valaha Illatármánynak becézte. A felékszerezett szlavlján debella volt, Brunhildához illő ostromtorony mellekkel (de amúgy lezuhanó, laposra fittyedt farral, valagilag). És mintha operaszínpadra vinné, nagyáriáját elordibálandó, két bájdús csemetéjét úgy vezette fel.

Mildred volt. Ikrándhyné – a „vezérkuruc”.

Csak épp hogy azt nem mondta, drágám, megjöttem, itthon vagyok. Láttára Ökrendhy akkorát ugrott, mintha a gyékény meggyulladt volna alatta. Szarkalábas két tányér-szeme nagyra tágult és a mélytransz kiröppent belőle – mert olyannyira gyanította, hogy szinte biztosra vette kilétét. És megszeppenten tudakolta:

– Csak nem...?!

– Csak igen – csapott rá a kurta, katonás válasz. – Csimotástul.

(Lányoslag szlavljánsággal: „csimotástul”.)

– Csi-csi... csimotástul...?!

– Gyerekestül. Hogy ne kelljen kétszerre.

– Kétszerre... Mit?!

– Otthagytam a pipogtyáját. Ilyen vastagnyakú zsvány kell nekem, aki tűzbe megy értem és ha nincs, hát csinál.

– Uuu... úgy érti, ho... ho-ooogy itt is marad mindjárt?

– Letelepédőleg a lepedőn, végleges jelleggel. Aranyom. Nevezhetsz Mildrednek, de ne tegezz vissza, eszedbe ne jusson, majd én tegezek. Teáskészlet? Hűtőszekrény? Szemétedobó? Én mutassam meg neked, vagy te fogod kiverni belőlem?!

Lapos hátrapislogását, testőrei úgy tettek, mintha nem értették volna el. Mire a *mozgás-mozgás!* mögötte felhangzott, Ökrendhy Pál, egy válóperes feleséggel gazda-

godva, már ment is a dolgára: mutogatta, mi hol van. Ösztövért melléből felszakadó sóhajjal, mert már sok nótafába belevágta – de ekkora nótafába még nem vágta a fejszét, amekkora egy házifogságforma házasság (jól megtetézve hívatlan csimotákkal); s kivált azt rühellte, hogy akkor kénytelenítették beházasodnia az őslakosságra, amikor arra már semmi szüksége sincs.

Nagy belegendolásából egy kőművestenyérral porciózott hatalmas nyakleves zökentette ki s éppen annál a vérző fültövénel huppantották a magasba nyúlformán – amelyet fájdalomosan tapogatni készült. Szeme találkozott Mildred vérszomjas vigyorával, bűgő szirénahangján aki nem is annyira kérdezte, mint inkább hipnotizálta:

– Mióta szeretsz?

A védtelen hímet meditációs gyékényére vágta és ott helyben, a plénum előtt, kicsinyei és a tévékamerák szeme láttára magáévá tette.

*

A többi már hétköznapijaink krónikája. Az Ezüstpalástos Ökrendhy Pál ítélet-hirdetés előtti kiszabadításáról és az elagyabugyált bíróság római kori szennyvízcatornákön való meneküléséről-bujkálásáról *se non e vero ma hen trovato* alapon már sok színes riportban számoltak be a lapok.

Sir Freddie Fraser („Cuncimunci”) még nem is térült-fordult (mert többször is próbálkozott), mire a rivális nótaműkakigyár már lefilmezte-legyártotta az Új Zene-Guru két tucat aranylemezeit („ÉGJE-KUNYHÓ, ROPOGJA-NÁD”) és külön Herkules csapat szállító teherrepülőgépeken, három óceán felett hat félnótás kontinens hatmillió punk'n roll nótabarlangjába szétfuvarozta.

Az Új Nóta-Gurut ezüst szerelékben – homlokán Siva-Bibirccsel, pofzacskójában óriás platina biztosítótűvel, bal vállán arany horogkeresztrel s jobbán ugyanolyan ötágú csillaggal – a hátán vitte a hullámozó tömeg a nótagyárba, ahol ezüst léghűtő-be rendezések alatt, elektron csőbilincsekben kuporogva, reszkető kézzel aláírta életfogytiglani szerződését. A kavarodásban ami nótafája eltörött, azt ujjal, önjátszó arany vilanyitárral és magánjáró végbélvibrafonnal helyettesítették.

Ökrendhyt megrendítette a világsiker. Szomorkás gumimosoly ragadt rá s be kellett látnia, mosolyogva nem lehet szórakozottan füttyörészni. Meg hogy volt egyszer egy Meditáló Gyékénye, ami valaha meg-megemelkedett vele: az sem lebegett többé már. Még homályosan néha felrémlt valami – valaha valakit életre-halálra gyűlölt; de hogy ki volt: akárhogy törte a fejét – se névre, se fizimiskára nem emlékezett.

Pokológép-gyűjteményét szétszerelték és az utolsó gyújtószögig széthordták kegytárgynak; mosodacéduleit amerikai múzeumok vásárolták meg.

Bevonult abba a punk'n roll panteonba, amelyben halálig tartó halhatatlanságát még életében élvezheti – tovább nem. Hát nem akart lemaradni.

Belenyugodott, hogy a „gyűjtogatás” műfajával megújította a zenepunk műfajbirodalmát és ezzel ezreknek, olyanoknak hozta meg a megváltást, akik eladdig megválthatatlanoknak érezték magukat. Fizettek, mint a köles; jószágkormányzója, Mildred értett hozzá, hogyan kell adómeckerüléssel monétát fiadztatni: az ÖKRENDHY INCORPORATED nemsókára kivásárolt minden nótagyárat és gondosan elkendőzve szerződttetett üzeireinek kaján üzelmeit, harikrisna zigháj! – gennyésre gazdagodott.

*

De hová nyészett Ikrándhy Péterke, mi történt vele?

Péterkét ugyanaz a gépszíj kapta el *alul*, mindjárt a frakkjánál, és nem elégedett meg azzal, hogy sem a biztosító-társaság porig égése kárát nem térítette meg, sem a nótagyár új filmre nem szerződtette, még kisfilmre se.

A „magángondatlanságból okozott öntűz” a kizáró és nemlegesítő záradékokban ha bűncelekménynek nem is számít – elvégre bárkinek lehetnek nérori allűrjei, hogy végignézze családi háza égését – de a jogosultat a „jogosulatlanság és attól való elesettség” állapotába taszítva, megfosztja ama huncut garastól is, amire magányában, télvíz idején igencsak számít.

Mildred gombházi leszakadását vállvonogatós „mit várhatok egy szarkurvától” legyintéssel intézte el; ám alkalmi szeretői és más, kisdéd édesei lemorzsolódását már nehezebben viselte. De egy elhanyagolt kirándulótáska fenekén meglelte a pravaszt és régi ismeretségeit felújítva, a koko-csempészeknél felajánlotta magát könnyű prédának (s ha nem mindig pénzzel, hát „apró szolgálatokkal” fizetett). Jól vetette ágyát (a nyilvános tömegilemhelyek folyosóin hált): soha nem volt ellensége, nem volt kire haragudnia.

A nótagyár lefoglalta otffejejtett nótafáit, mint amelyek az Évi Kallódás rubrikájában – elsikkadtak a Fogyatékba Vételnél; azonfelül a fitymálólag odavetett Mély Sajnálkozással kezdetű felmondólevelükben azt is bedörzsölték, hogy magára vessen, aki ötletzegénységében a gyújtogatás műfajmegújításában másnak engedi át a Gyár dicsőségét és nem tart lépést az idővel (elvégre öngyújtogatás is van a világon, csak kijárja az eszünk). Meghitt egyszál magában és „életkezdet” játszva az életút túlfelén, Ikrándy Péter egy albréleti szükséghéderben húzta meg magát. Alaposan felkészülve a jól megkoplalt fütetlenségre, ha beköszönt a zimankó, egy ilyen zimankós reggelen elnézte a tejest, az újsághihordót és a sok sündörgőt, akinek a világban még keresnivalója van.

Egész lelobozott lelke-súlyával orrát a hideg üvegen laposra nyomva, a héder egyetlen ablakán kifele bazsalygott és azon törte a fejét, hogy.

Mit csinált fonákul. Hol tévesztette el. (Hol tévesztettem el?) – szölongatta a világot. Vagyis: filozofált.

– Mindig pancser voltam, de most vityáztam. Mit tévesztettem el? – firtatta; és újfent számbavette életét. Meg volt elégedve mindennel, csak egyvalamivel nem: bánta, hogy miért nem választott más anyát, más apát, más hazát, más feleséget, más mesteriséget és egy jobb kort, hogy élt volna akkor, s ne most. Már azon a ponton volt, hogy megint megbékél a világgal és kócbábuformán füligvigyorodva érezte – nagyon környékezi a bőrből-bújhatnék, holott semmi oka; amikor életidegén sújtotta a felismerés és már tudta, hol tévesztette el.

– Az istenmarhája aki vagyok. Nem kellett volna kiugornom az égő katlanból, kivált akkor nem, amikor a legjobban égett. Rosszul csináltam: itt tévesztettem el.

☞ Ballépés volt, jóvátételten. Úgy bánta, mint a kutya, amelyik kilencet kölykedett és utána észrevette, hogy véreset pisil.

(1976)